

Het ANWB Jubileumboek 1883-1909 over De Bilt en Bilthoven

'Dadelijk voorbij het fort De Bildt verbreedt zich de chaussée, die recht vooruit loopt; een aardig watertje, de Bildtsche Grift, volgt aan de rechterhand. En al dadelijk komen er villa's te kijk, midden in hun tuinen, achter groote stukken graspelouse, bloembedden daarin, en telkens daarachter de verre doorzichten, die eindeloos schijnen met hun onmetelijk hollandsch perspectief over bont-bebloemde weilanden.

In oud-hollandschen stijl ligt er de villa „Sandwijk”; vlak daarbij de „Koelenberg”, of „Het Klooster” met zijn namaak Eiffeltorentje; in het laatste gebouw is sedert 1877 het Koninklijk Meteorologisch Instituut gevestigd.

De Bildt zelf is als dorp net belangrijk genoeg, om er niet te snel door te tuffen, en zakelijk las ik van mijn aantekeningen af, dat zijn naam afgeleid moet zijn van den bultigen grond bedekt met belten of heuvels.

Even buiten De Bildt ligt inde verte de schemering vaneen witten gevel; het is de villa „Oostbroek”. En aan de linkerhand de hooge boschrug van „Houdringen” van Baron Van Boetselaer. Het huis zelf ziet ge ver van den weg liggen, aan het eind vaneen prachtlaan met beukenboomen; de laan donker, als door de zwarte holte vaneen kijker, en aan het eind het beeld, waarop men alle licht wilde concentreeren, het deftige koele huis, achter zijn hooge trapbordès, in gedeeltelijk vernieuwden, zeventiende-eeuwschen stijl.

Bij den straatweg achter den Tol, aan de eerste scherpe bocht, links, „Beerschoten”, met grooten vijver voor het huis, een diep park er achter. En verder den tentoonstellingsweg af, „Vollenhoven” met zware boschpartijen, waar het zomers koel en donker en waar in het najaar, op de nu rimpellooze vijvers, al die vlammende bladkleur met woeste verven als een bont mozaïk neergelegd moet zijn.

Weer verder, een nieuwe bocht om van den nergens eentonigen heirweg, en daar ligt het heerlijke blanke huis „Ma Retraite”. Ziehier de Italiaansche villa nu! Een hooge gevel, open veranda met arkaden, breede trappen er heen, twee ruime zijvleugels, de ramen wijd en open, twee verhoogde uitbouwen op het dak. Er kleuren overal bloemen en planten; de hooge hoornen van den tuin reiken tot aan de zijvleugels, voor het niet te breede gazon ligt het water, en daarin weerspiegelt zich die heele massa van blakend wit. Het is van sterke bekoring dit overheerschende wit, dat een bres schijnt te slaan in al die gedempte hollandsche kleur, omdat onze zachtere smaak voor atmosfeer steeds het liefst de teere tusschentinten koos.

[Over de historie van De Bilt lezen we] dat [het in 1457 door Waleram van Brederode werd uitgekozen, om er de terechtstelling te doen plaats hebben van Nicolaas van Yperen en Gerrit van Noordwijk, burgemeester en schepen van Haarlem; straffe daad aan welke een steenen kruis nog herinnert. Latere geschied bladzijden omgeslagen, en boven het vredig welvarend land van nu stijgen de zwarte brandwolken op, het wapengeweld klettert weer van allen kant, geen plaats waar het meer veilig is. Van ditzelfde De Bildt, hoe er in 1516 de troepen van Hendrik van Nassau legerden vóór hun brandtocht door de Veluwe;.... hoe in 1528 van hier uit de rooftocht werd ondernomen door den Graaf Van Buren tegen het Slot ter Eem; hoe daarop heel De Bildt door soldatenbaldadigheid in brand werd gestoken;.... hoe einde 1545 Karei V er huis hield;.... hoe in 1621 Lodewijk XIV op zijn tocht naar Utrecht er brandschatte;.... hoe in 1787 een bloedige slag geleverd werd tusschen krijgsvolk uit het Kamp van Zeist toen reeds! en de Utrechtsche bezetting;.... hoe eindelijk in 1813 de voorposten van het Fransche garnizoen van Utrecht hier door de Kozakken verdreven werden...

LAANTJE BIJ HUIZE „VOLLENHOVE”

BILTSCHER GRIFT ACHTER „VOLLENHOVE”

„HOUDERINSEN“ BIJ DE BLOET

„ZANDERSEN“ TE SOETENBERG

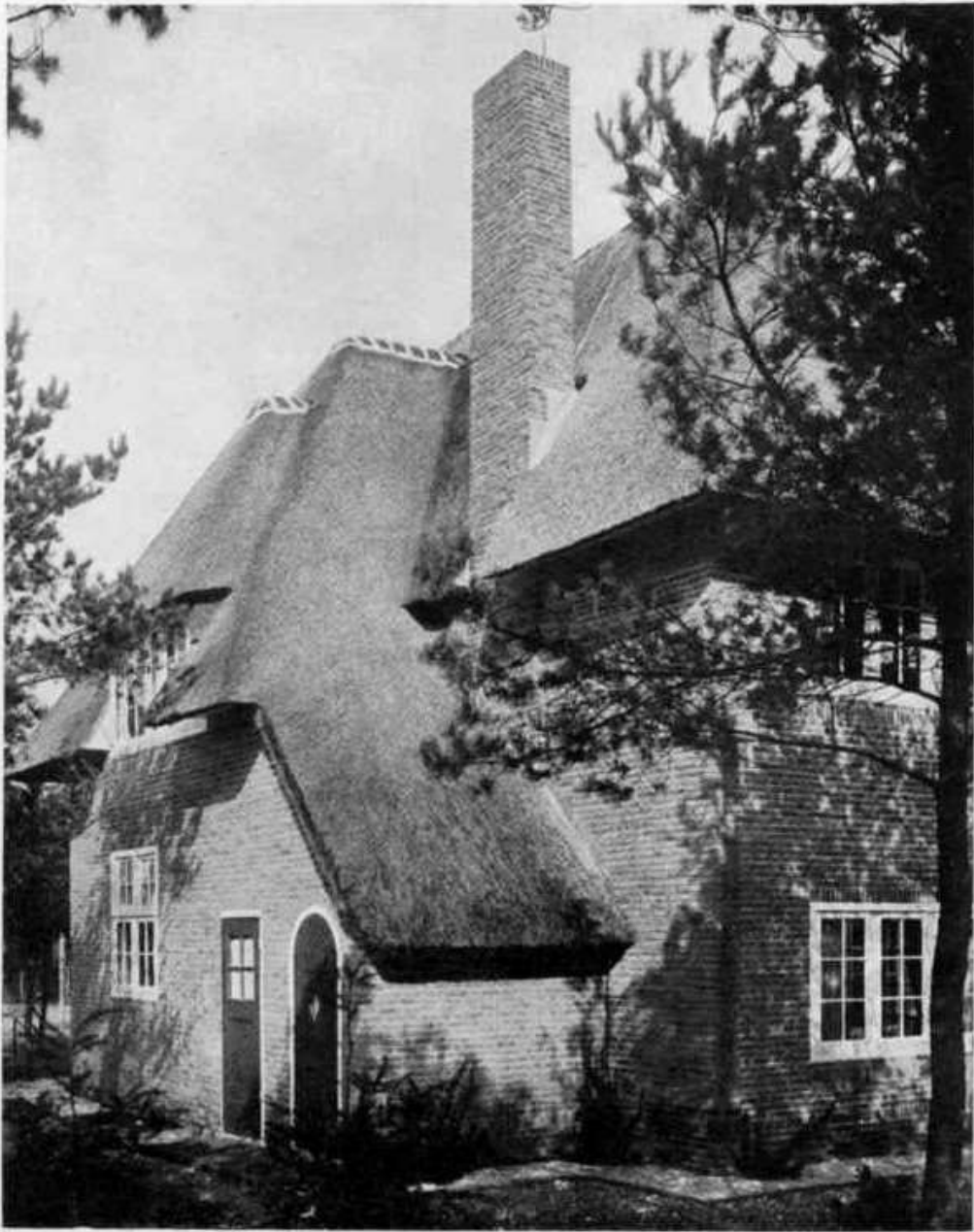
„Ma RETRAITE“ BIJ ZEIST

„VOLLENHOVEN“ BIJ DE BLOET

BILTHOVEN

HOEK VAN: „ONDER 'T STROODAK”